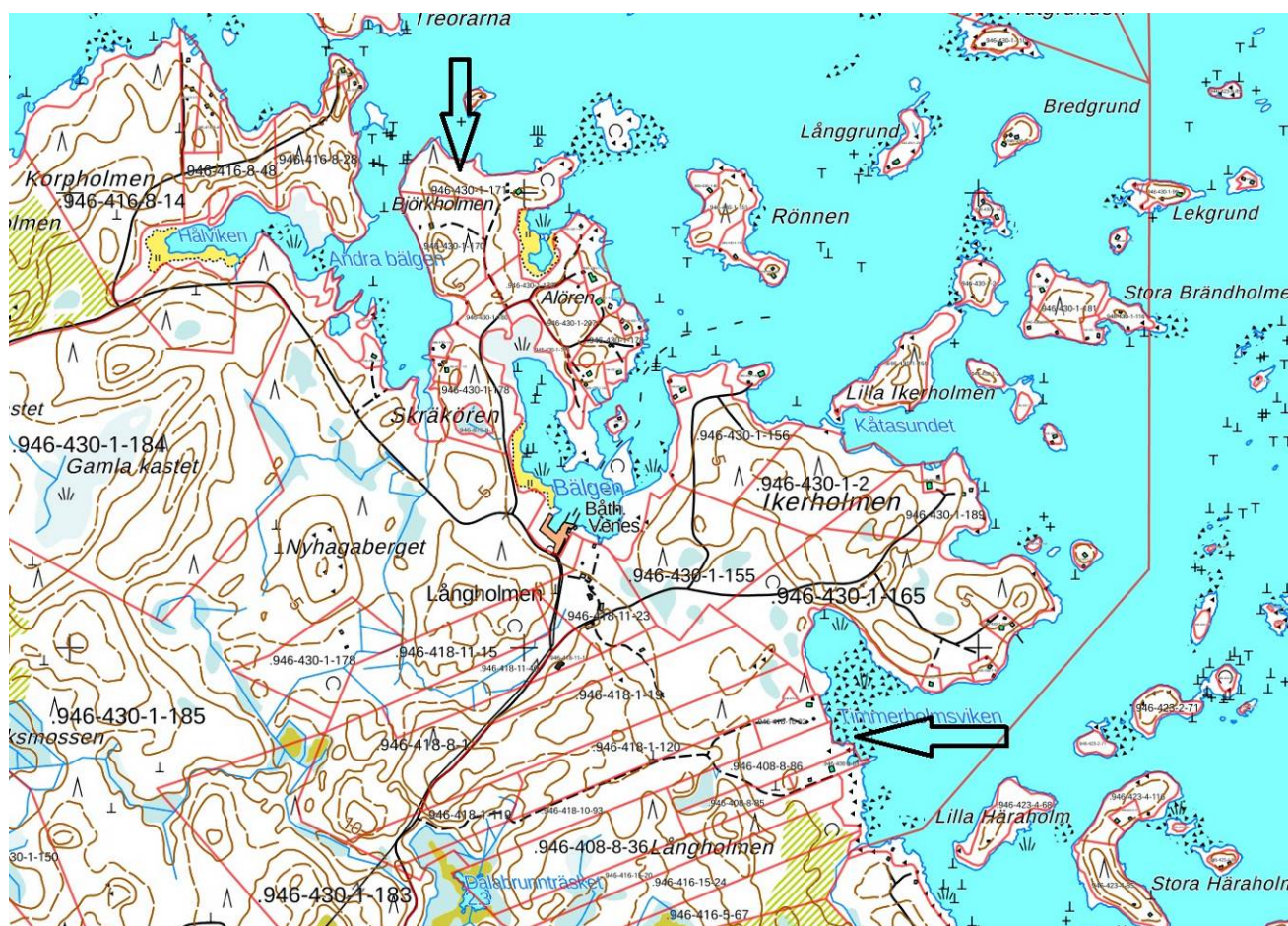

Naturinventering/miljökonsekvensbedömning för en planändring/förflyttning av en tomt för fritidsbostäder (RA) från Timmerholmsviken till Björkholmen, Teugmo i Vörå år 2020

NATURE-INVEST

Ingvar Fagerholm (FM, biolog)

Korsholm 2020

Naturinventering/miljökonsekvensbedömning för en planändring/förflyttning av en tomt för fritidsbostäder (RA) från Timmerholmsviken till Björkviken, Teugmo i Vörå år 2020

NATURE-INVEST

Ingvar Fagerholm (FM, biolog)

Björksundsvägen 3

66580 Kuni

Mobiltelefon 0505901848

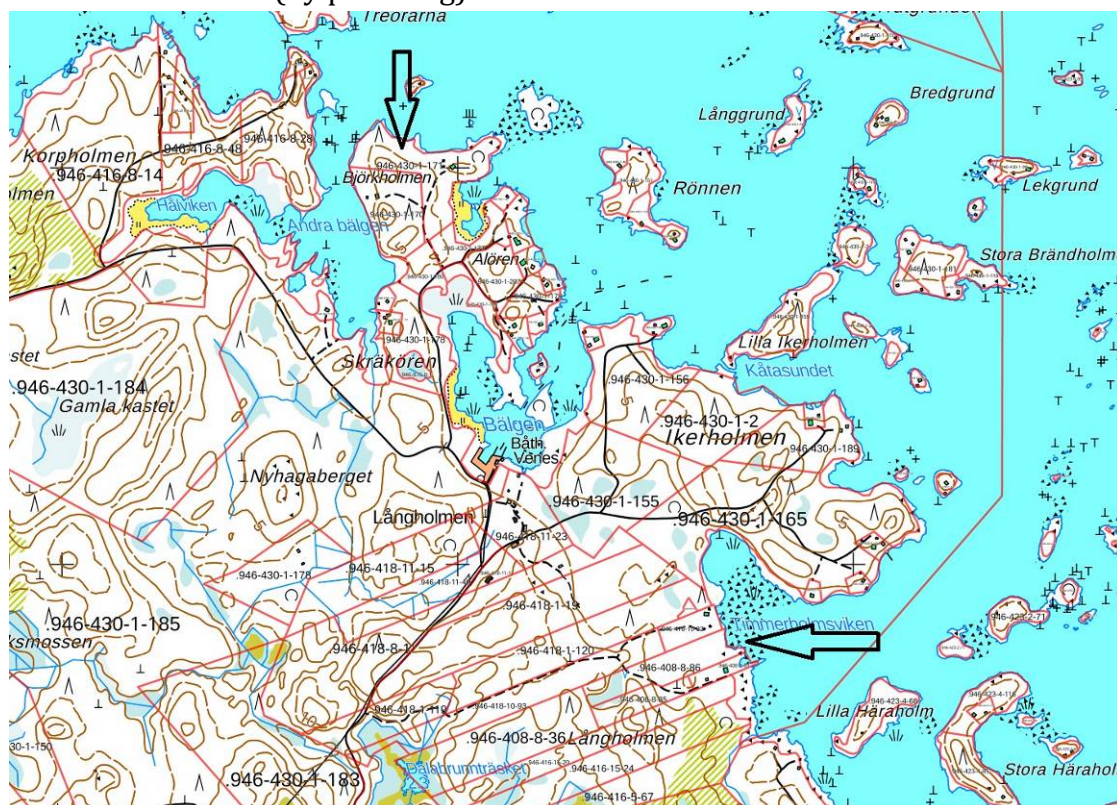
Email: Nature-Invest@netikka.fi

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	2
2	Metodik.....	3
3	Beskrivning av de olika undersökningsområdena	4
3.1	RA-tomten inne i Timmerholmsviken	4
3.2	Nya placeringen av RA-tomten vid Björkholmen.....	7
4	Komplettering utgående från nu gällande lagstiftning	10
4.1	Skyddsprogram/Natura 2000.....	10
4.1.1	Naturvårdslagen (20.12. 1996/1096).....	10
4.1.2	Skogslagen (12.12.1996/1093).....	11
4.1.3	Vattenlag (27.5. 2011/587).....	12
4.2	Förekomsten av hotade och skyddade arter enligt gällande lagstiftning.....	13
4.2.1	Hotade arter (46§ o 47§ Naturvårdslagen (20.12.1996/1096)/ 21§ och 22§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160)).....	13
4.2.2	49§ Naturvårdslagen (20.12.1996/1096) samt 23§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160) Habitattdirektivets bilaga 5	14
5	Hotade fågelarter inom undersökningsområdet.....	15
6	Sammanfattning/konsekvensbedömning.....	15
7	Litteratur	16

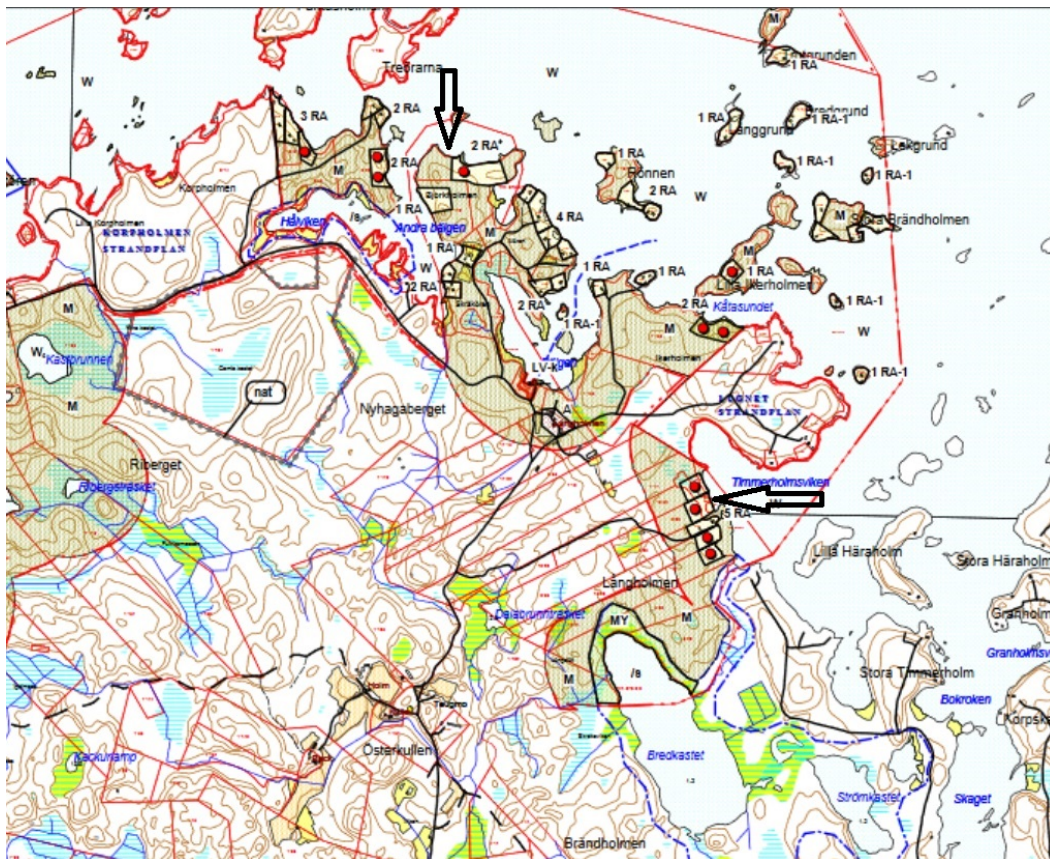
1 Bakgrund

I samband med en planering av en förflyttning av en tomt för fritidsbostäder (RA) inom "Generalplan för havsstränder och bosättningsområden (2005) Kvimo-Teugmo-Djupsund" i Vörå kommun fanns ett behov av en mindre miljöinventering och miljökonsekvensdömning av förflyttningen av tomten. Områdena finns inom fastigheterna: Nr 946-408-8-86(befintlig RA-tomt) och NR 946-430-1-171 (ny placering).

Figur 1. Befintliga tomten längst inne i Timmerholmsviken (nedre pilen) samt planerade tomtens placering vid Björkholmen (övre pilen).

I figur 2 beskrivs gällande generalplan för området. Planen godkändes år 2005.

Figur 2. RA-tomtens placering vid Timmerholmsviken (nedre pilen) och den tilltänkta placeringen på fastlandet vid Björkholmen (övre pilen).

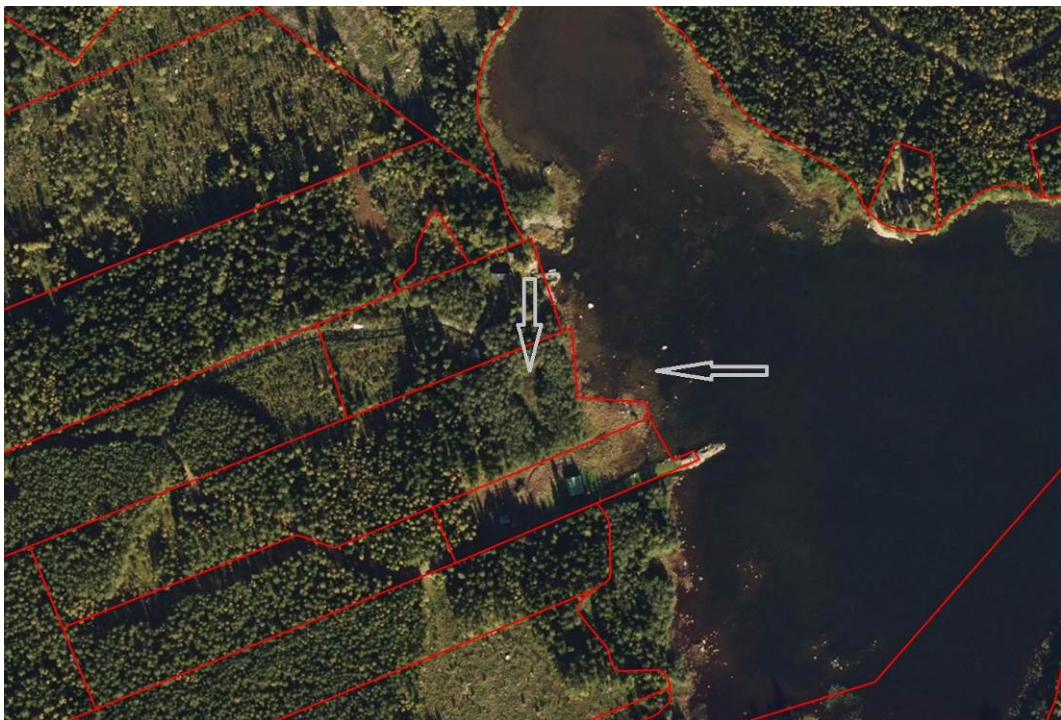
2 Metodik

Områdena undersöktes i fält i 22 juli 2020. Vädret var för årstiden perfekt för fältbesök. Svag nordlig vind (2-3m/s, ca 15°C) och soligt. Inventeringen gjordes något sent på året men genom att områdena var så pass begränsade är det möjligt.

3 Beskrivning av de olika undersökningsområdena

3.1 RA-tomten inne i Timmerholmsviken

RA-tomten längs inne i Timmerholmsviken är belägen på den nordöstra stranden av en större grund och stenig vik. Stranden består av ett glest albälte med inslag av stenar. Bakom albältet finns ett minde kärr som är i naturtillstånd (figur 3). Kärret är en värdefull miljö för strandens olika växter och insekter. Bakom kärret växer ett mindre bestånd av lundartad klibbalskog innan marken börjar stiga och övergår till granskog (ekonomiskog).

Figur 3. Flygbild över befintliga RA-tomten.

Bild 1. Den grunda stranden sedd från fastigheten i söder.

Bild 2. Det lilla kärret vid stranden med klubbalar upp mot skogskanten.

Bild 3. Högre upp på stranden övergår skogsbeståndet till ekonomigranskog.

Kommentarer:

- Vid en förflyttning av RA-tomten skulle stranden och kärret vid Timmerholmsviken lämnas orörd, vilket förbättrar kärrets miljöstatus och minskar på störningen inne viken.
- För att kunna komma ut till öppet vatten från RA-tomten så skulle det krävas omfattande muddringar utanför själva tomten.

3.2 Nya placeringen av RA-tomten vid Björkholmen

Den nya planerade placeringen för RA-tomten vid Björkholmen är ganska hög holme mot norr med bra vattendjup direkt. Stranden är stenig, saknar albälte/strandvegetation och går ganska brant uppåt. Skogen består av granskog. På fastigheten finns en bebyggd RA- tomt samt en outnyttjad RA-tomt sen tidigare.

Figur 4. Flygbild över fastigheten där RA-tomten planeras.

Bild 4. Stranden är stenig och ganska brant och övergår i granskog snabbt.

Bild 5. Stranden lite högre upp.

Bild 6. Skogsbeståndet består av gles granskog.

Kommentarer:

- Vid området vid Björkholmen finns inga miljömässiga hinder på den norra delen för en förflyttning av RA-tomten.
- Stranden är brant och vattendjupet bra direkt utanför den norra stranden.

4 Komplettering utgående från nu gällande lagstiftning.

4.1 Skyddsprogram/Natura 2000

4.1.1 Naturvårdslagen (20.12. 1996/1096)

Utgående från naturvårdslagen bör de områden som omfattas av planeringen utredas enligt de paragrafer som berörs i gällande lagstiftning.

Riksomfattande skyddsprogram (NVL 77§)

- 1) programmet för utvecklande av nationalparks- och naturparksnätet (24.2.1978, kompletterat 2.4.1980, 19.12.1985 och 16.6.1988)
- 2) basprogrammet för myrskydd (19.4.1979 och 26.3.1981)
- 3) programmet för skydd av fågelrika insjöar och havsvikar (3.6.1982)
- 4) lundskyddsprogrammet (13.4.1989)
- 5) skyddsbeslutet för Mickelsörarna (24.8.1989)
- 6) strandskyddsprogrammet (20.12.1990)
- 7) skyddsprogrammet för gamla skogar (27.6.1996)

Kommentarer:

- *Inom de begränsade planeområdena vid Timmerholmsviken och Björkholmen finns inga områden som ingår i de riksomfattande skyddsprogrammen (NVL77§).*

Natura 2000 (NVL 61§ 1 mom.)

Kommentarer:

- *Inom de begränsade planeområdena vid Timmerholmsviken och Björkholmen finns inga områden som ingår i Natura 2000 programmet.*

Skyddade naturtyper enligt naturvårdslagen (NVL 29§)

- naturliga dungar som till betydande del består av ädla lövträd
- hassellundar
- klibbalskärr
- sandstränder i naturtillstånd
- ängar vid havsstranden
- trädlösa eller av naturen trädfattiga sanddyner
- enbevuxen ängsmark
- lövängar
- stora enstaka träd och trädgrupper som dominerar ett öppet landskap

Kommentarer:

- Inom de begränsade planeområdena Timmerholmsviken och Björkholmen finns inga skyddade naturtyper i enlighet med naturvårdslagen (NVL 29§).

4.1.2 Skogslagen (12.12.1996/1093)**10 § (20.12.2013/1085)**

Att bevara mångfalden samt särskilt viktiga livsmiljöer

Skogarna ska skötas och användas så att de allmänna förutsättningarna tryggas för att bevara de livsmiljöer som är viktiga för skogens biologiska mångfald.

Livsmiljöer som är särskilt viktiga för mångfalden är områden i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta, när de avviker tydligt från den omkringliggande skogsnaturen. De särdrag som områdena kännetecknas av är:

- 1) omedelbara närmiljöer för källor, bäckar, sådana rännilar som bildar bäddar för fortgående rinnande vatten och tjärnar på högst 0,5 hektar, när de kännetecknas av särskilda vegetationsförhållanden och mikroklimat som beror på närheten till vatten och träd- och buskskiktet,
- 2) följande i underpunkterna a–e angivna torvmarksmiljöer när de gemensamt kännetecknas av vattenhushållning i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta:
 - a) lund- och örtekärr som kännetecknas av frodig och krävande vegetation, varierande trädbestånd och buskvegetation,
 - b) sammanhängande skogsfräken- och hjortrongrankärr som kännetecknas av varierande trädbestånd och förhärskande enhetlig skogsfräken- eller hjortronvegetation,
 - c) brunmossar som kännetecknas av att de har näringsrik jordmån, är trädfattiga och har krävande vegetation;
 - d) trädfattiga myrar på impediment eller tvinmark, och
 - e) madkärr som kännetecknas av varierande lövträdsbestånd eller buskvegetation och av att ytvattnet där har bestående påverkan,
- 3) bördiga mindre lundområden som kännetecknas av mull, krävande vegetation samt trädbestånd och buskvegetation i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta,
- 4) skogsholmar med fastmarksskog på odikade torvmarker eller torvmarker där den naturliga vattenhushållningen huvudsakligen finns bevarad i oförändrat skick,
- 5) huvudsakligen minst tio meter djupa klyftor och raviner med branta väggar i berggrunden eller mineraljordar, när de kännetecknas av en från omgivningen avvikande vegetation,
- 6) huvudsakligen minst tio meter höga stup och skogsbestånd vid stupens nedre del,

7) sandfält, berg i dagen, stenbunden mark och blockfält som i virkesproduktionshänseende avkastar mindre än lavmoar, när de kännetecknas av ett tämligen glest trädbestånd.

De särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 2 mom. ska vara små områden eller områden av mindre betydelse i skogsbrukshänseende. En livsmiljös ekonomiska värde ska uppskattas med beaktande av 11 §.

Närmare bestämmelser om naturtillstånd, tillstånd som påminner om detta och om särdrag hos särskilt viktiga livsmiljöer utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

10a § (20.12.2013/1085)

Allmänna principer för och förbjudna åtgärder vid behandling av livsmiljöer: Särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. får skötas och användas genom försiktiga åtgärder där livsmiljöernas särdrag bevaras eller stärks. När åtgärderna vidtas ska den för livsmiljön utmärkande särskilda vattenhushållningen, strukturen på trädbeståndet, gamla överståndare, döda och murkna träd bevaras och vegetation, variation i terrängen och jordmån beaktas.

Åtgärder för skötsel och användning där särdragen stärks är planmässiga naturvårdsåtgärder och åtgärder för återställande av naturtillstånd. Åtgärder för skötsel och användning som bevarar särdragen är försiktig avverkning genom plockhuggning, upptagning av enskilda fläckar med hacka och plantering av plantor eller sådd av frön till träd som hör till Finlands naturliga flora. Det är tillåtet att med iakttagande av särskild försiktighet transportera virke och ta sig över bäckfåror i särskilt viktiga livsmiljöer, men detta får inte äventyra särdragen.

Åtgärder som inte är tillåtna i särskilt viktiga livsmiljöer är förnyelseavverkning, byggande av skogsväg, markberedning som skadar den för växtplatsen utmärkande vegetationen, dikning, rensning av bäckar och rännilar och användning av kemiska bekämpningsmedel.

Kommentarer:

- *Inom de begränsade planeområdena vid Timmerholmsviken och Björkholmen finns inga områden som är uppräknade i skogslagens 10§ och 10a§.*

Dock kan det lilla kärret vid Timmerholmsviken delvis omfattas av skogslagens 10§ mom 2a (a) lund- och örtkärr som kännetecknas av frodig och krävande vegetation, varierande trädbestånd och buskvegetation,)

4.1.3 Vattenlag (27.5. 2011/587)

11§ Skydd av vissa typer av vattennatur

Det är förbjudet att äventyra de naturliga förhållandena i flador eller glon på högst tio hektar eller källor eller, någon annanstans än i landskapet Lappland, tjärnar eller sjöar på högst en hektar eller rännilar.

Tillståndsmyndigheten kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av de typer av vattennatur som nämns i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett projekt för vilket tillstånd enligt denna lag har sökts har sådana följder som avses i 1 mom., ska frågan om beviljande av undantag prövas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. I fråga om undantag gäller i tillämpliga delar det som föreskrivs om tillstånd som tillståndsmyndigheten beviljat.

Kommentarer:

- Inom båda planeområdena Timmerholmsviken och Björkholmen finns inga skyddade typer av vattennatur i enlighet med vattenlagen (VL 11§).

4.2 Förekomsten av hotade och skyddade arter enligt gällande lagstiftning

4.2.1 Hotade arter (46§ o 47§ Naturvårdslagen (20.12.1996/1096)/ 21§ och 22§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160))

Enligt 46§ "Hotade arter" och 47§ "Skydd av platser där arter förekommer" (29.5.2009/384) i Naturvårdslagen (20.12.1996/1096) kan stadgas att en sådan hotad art som uppenbart hotas av utrotning åtnjuter särskilt skydd. Miljöministeriet skall vid behov utarbeta program för att återuppliva beståndet eller bestånden av arter som kräver särskilt skydd.

Det är förbjudet att förstöra eller försämra förekomstplatser som är viktiga för att en art som kräver särskilt skydd skall kunna fortleva.

Det är förbjudet att förstöra eller försämra förekomstplatser som är av betydelse för att en gynnsam skyddsnivå ska uppnås eller bibehållas för de arter som avses i 5a§ 1 mom. 2 punkten. På ikraftträdande och upphävning av förbud tillämpas 3 och 4 mom. i denna paragraf. (29.5.2009/384). Vilka arter som klassas som hotade finns listade i Naturvårdsförordningens bilaga 4. (endast arter som kräver särskilt skydd listade)

Bilaga 4 ([19.6.2013/471](#))

HOTADE ARTER

Däggdjur:

Kommentarer:

- Inga av de arter som kräver särskilt skydd förekommer inom planeområdena.

Fåglar: (observationer från tiira.fi mellan åren 2010-2019)**Kommentarer:**

-Ingen av de hotade fågelarterna, förutom havsörn, förekommer i närheten av planeområdena.

4.2.2 49§ Naturvårdslagen (20.12.1996/1096) samt 23§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160) Habitatdirektivets bilaga 5

Enligt 49§ i Naturvårdslagen och 23§ i Naturvårdsförordningen är det förbjudet att förstöra och försämra platser där djurarter som nämns i bilaga IV (a) i habitatdirektivet parar sig och rastar. Dessa arter hör till dem som omfattas av ett så kallat strikt skyddssystem. De arter som förekommer i Finland finns uppräknade i naturvårdsförordningens bilaga 5. Förbudet gäller alla parnings- och rastplatser; det behöver med andra ord inte finnas något särskilt fattat beslut om dem.

Den regionala miljöcentralen kan bevilja undantag från förbudet endast på strikt definierade grunder som anges i artikel 16 (1) i habitatdirektivet.

I Finland förekommande djurarter som nämns i habitatdirektivets bilaga IV (a) (23§ i Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160), bilaga 5)

Utgående från inventeringen i juli 2020 vid Timmerholmsviken och Björkholmen, sammanställning av litteratur och andra inventeringar kan följande slutsatser dras:

Kommentarer:

Däggdjur:

Björn, varg, lo:

- Förekommer inte inom planeområdena.

Utter:

- Förekommer inte inom planeområdena.

Flygekorre:

- Flygekorre förekommer inte inom planeområdena.

Fladdermöss samt övriga arter:

- vad det gäller de 11 arter av fladdermöss som finns uppräknade i habitatdirektivet gjordes ingen kartering på grund av de begränsade områdena.
- Övriga hotade däggdjur inventerades inte på grund av den låga sannolikheten att de förekommer inom områdena.

Övriga arter:

- Inga observationer gjordes av åkergroda eller något av de övriga kräl-, grod-, blötdjur, fjärilar, skalbaggar och sländor som är uppräknade i direktivet.

5 Hotade fågelarter inom undersökningsområdet

I Finland förekommer 62 arter enligt bilaga I till fågeldirektivet. (www.birdlife.fi/suojelu/lainsaadanto/lintudirektiivi-lajit.shtml)

Genom egna observationer och sökningar i Tiira och andra informationskanaler kan konstateras att ingen häckning av någon av de 62 hotade arterna konstaterades år 2015.

Bird Lifes lista över hotade fågelarter i Finland

Enligt Bird Lifes lista över hotade fågelarter i Finland år 2019 kan följande bedömning dock göras av undersökningsområdet:

(<http://www.birdlife.fi/suojelu/lajit/uhex/uhex-lista.shtml>)

Kommentarer:

- *Av de akut hotade (CR) 11 arter, utrotningshotade (EN) 12 arter, sårbara (VU) 36 arter och missgynnade (NT) 30 arter förekommer ingen inom det begränsade planeområdena.*
- *Endast havsörn förekommer regelbundet i området.*

6 Sammanfattning/konsekvensbedömning

En förflyttning av RA-tomten från Timmerholmsviken och Björkholmen skulle leda till att stranden och kärret med tillhörande växtlighet förblir obebyggd och till många delar helt orörd i framtiden. Genom att det inte finns några miljövärden vid Björkholmen som skulle gå förlorade är en förflyttning av RA-tomten från Timmerholmsviken att rekommendera ur miljöhänsyn.

Naturinventeringen och konsekvensbedömningen är gjord enligt gällande lagstiftning och torde vara en tillräcklig grund för att planen skall kunna slutföras utan några tilläggsinventeringar eller kompletteringar.

7 Litteratur

Finlands Lag II. 1997. S:t Michel 1997.

Huttunen, A. & Pahtamaa T. 2002: *Luontoselvitykset yleis- ja asemakaavoissa*. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus. Oulu 2002.

Laine, J. 1996: *Suomalainen lintuopas*. Gummerus Jyväskylä 1996.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: *Värdefulla livsmiljöer i skogsnaturen*. Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio. Tavastehus 1998. 191s.

Pertti Rassi, Esko Hyvärinen, Aino Juslén & Ilpo Mannerkoski (toim.), 2010: *Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010* Erillisjulkaisu. s. 685. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Södersman, Tarja 2003: *Luotoselvitykset ja luotovaikutuksen arvionti*. 109 Ympäristöopas, Vammala 2003 196s.

Ympäristöministeriö 2007: Lintudirektiivin I-liitteen lajit Suomessa

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9046&lan=fi>

Ympäristöministeriö 2008: Suomen kansainväliset vastuulajit

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=2406&lan=fi>

Ympäristöministeriö 2010a: Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien luettelo luonnonsuojeluasetuksessa

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=1756&lan=fi>

Ympäristöministeriö 2010b: Luonnonsuojeluasetuksessa rauhoitetut lajit

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=1728&lan=fi>

Ympäristöministeriö 2011a: Suomen lajien punainen lista 2010;

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=368511&lan=fi&clan=fi>

Ympäristöministeriö 2011b: Suomessa esiintyvät luontodirektiivin II, IV ja V - liitteen lajit

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9045&lan=fi>,

<http://www.sammakkolampi.fi/lajit/viitasammakko.html>

<http://www.birdlife.fi/suojelu/lajit/uhex/uhex-lista.shtml>

Bird Life www.tiira.fi

Lepakkoyhdistys r.f www.lepakko.fi

<https://www.vora.fi/assets/Filarkiv/Bostad--och->

[milj/Planlggning/Generalplaner/Kvimo-Teugmo-Djupsund.pdf](https://www.vora.fi/assets/Filarkiv/Bostad--och-milj/Planlggning/Generalplaner/Kvimo-Teugmo-Djupsund.pdf)